

OGLASNA TABLA

ORMOŽ

**OSNOVNA ŠOLA
ORMOŽ**

OSNOVNA ŠOLA
Ormož

KOVIN

**OSNOVNA ŠKOLA
„ĐURA JAKŠIĆ“**

KOVIN

BIOLOŠKI VAŽNA ORGANSKA JEDINJENJA

- Masti i ulja
- Ugljeni hidrati
- Proteini

Sadržaj ovih jedinjenja u nekim namirnicama

Voda (%)	98	79	78	61	17	15	
Ugljeni hidrati (%)	1	19	-	-	1	71	
Masti (%)	-	-	10	21	81	2	
Proteini(%)	1	2	12	18	1	12	

MASTI I ULJA

Gde se mogu naći?

Biljni svet

Semenke

Plodovi

Životinjski svet

Sadržaj masti u 100g namirnica

30g

32g

44g

65g

30g

64g

Podjela masti i ulja

Na osnovu porekla

Biljno poreklo-ulja

Životinjsko –masti

Na osnovu agregatnog stanja

Tečno-ulja

Čvrsto-masti

ULOGA MASTI U ŽIVIM BIĆIMA

Energetska

Zaštитна

Termoregulaciona

HEMIJSKI SASTAV MASTI I ULJA

Smeše:

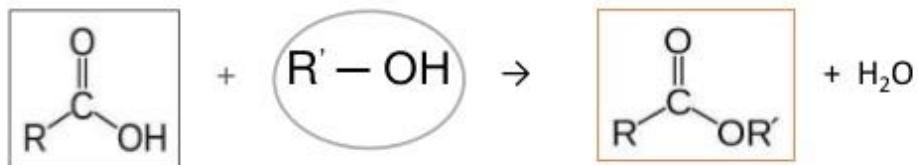
- Složeni estri-triacilgliceroli
- Slobodne masne kiseline
- Manje količine vitamina

Estri

DOBIJANJE ESTARA

Estri nastaju u reakciji KARBOKSILNIH KISELINA I ALKOHOLA u prisustvu katalizatora.

Ova reakcija naziva se
ESTERIFIKACIJA

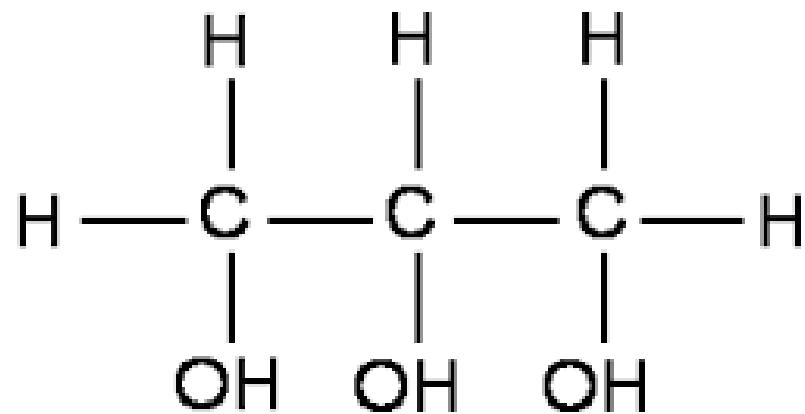

U ovoj reakciji osim ESTRA nastaje i voda, od polarnih grupa kiseline i alkohola.

Nastali estar se pod dejstvom vode razlaže na kiselinu i alkohol. Katalizator se dodaje da bi sprečio to razlaganje.

Glicerol

Glicerol

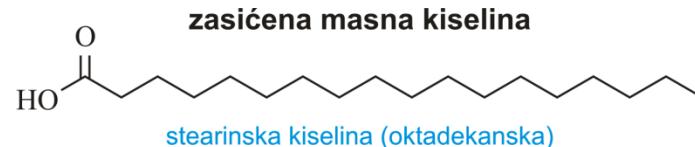

MASNE KISELINE

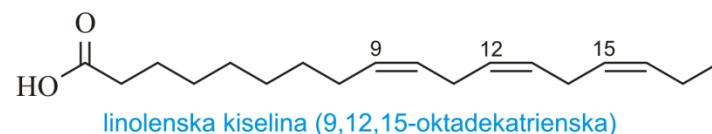
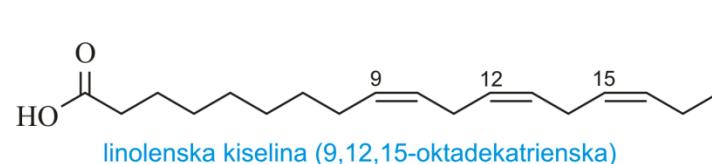
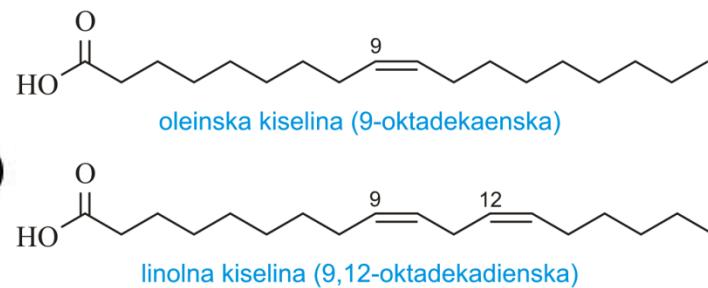
Sastavljene su od lanaca ugljenikovih atoma u nizu, zasićenih ili nezasićenih vodonikovim atomima.

- **ZASIĆENE** masne kiseline u svom lancu nemaju dvostrukih veza između ugljenikovih atoma,
- **NEZASIĆENE** imaju jednu (jednonezasićene) više (višenezasićene) dvogubih veza.

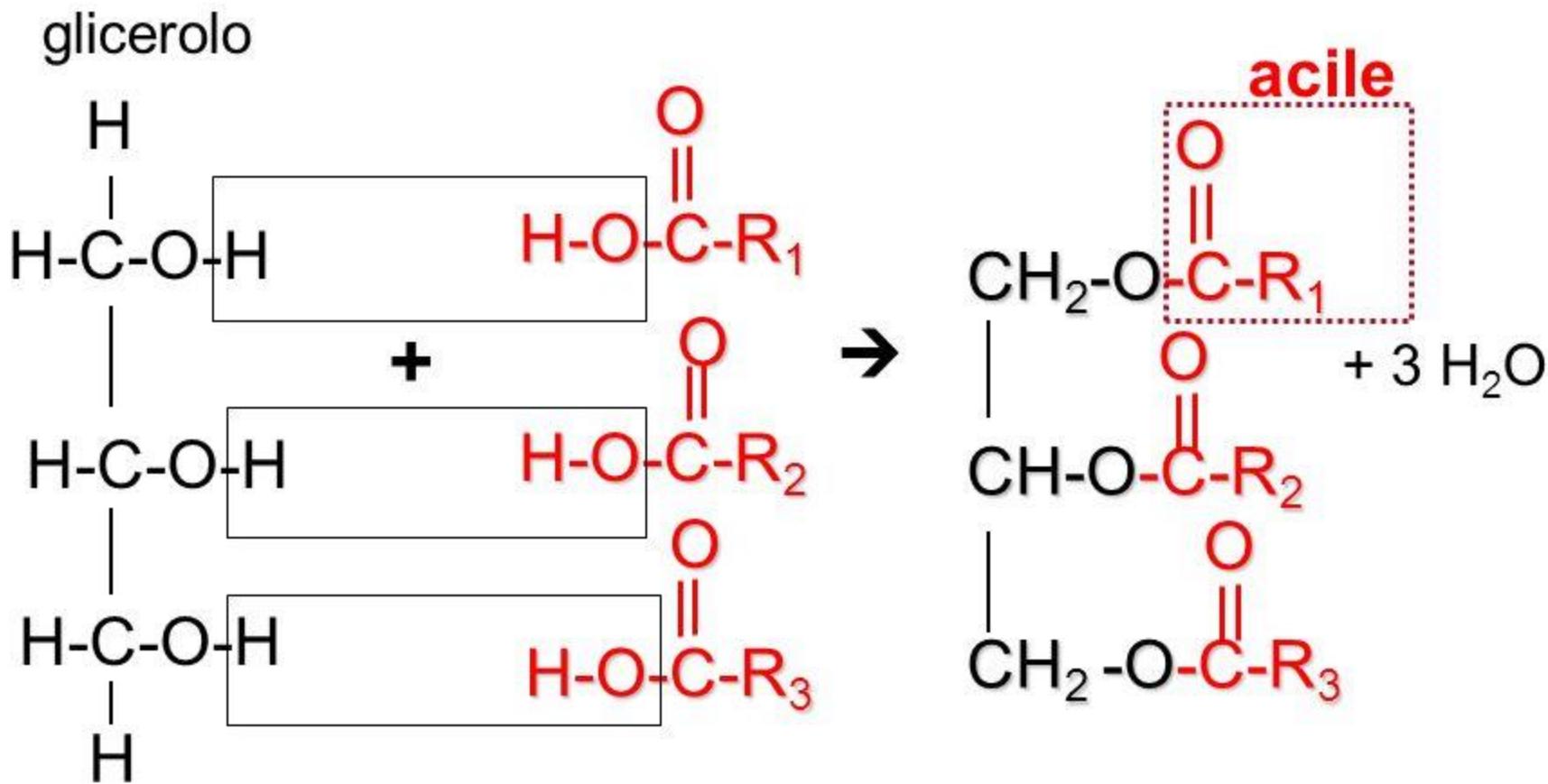
Preporučuje se da dnevni unos masti bude do 35% energetskih potreba.

nezasićene masne kiseline

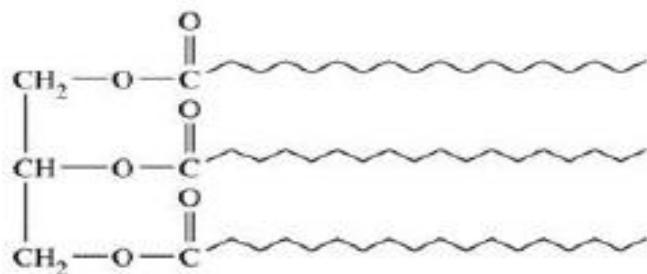

TRIACILGLICEROLI (detti anche TRIGLICERIDI)

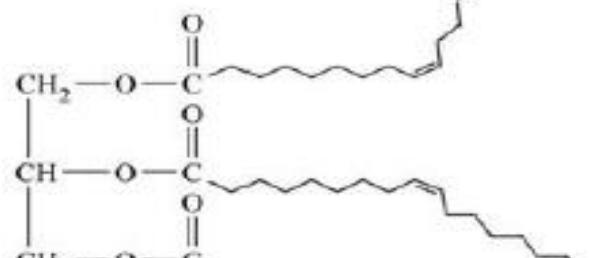
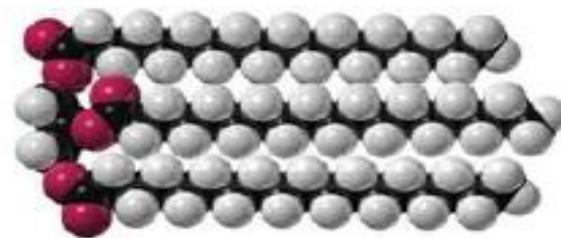

**sono composti neutri, completamente apolari,
insolubili in acqua**

MASTI I ULJA

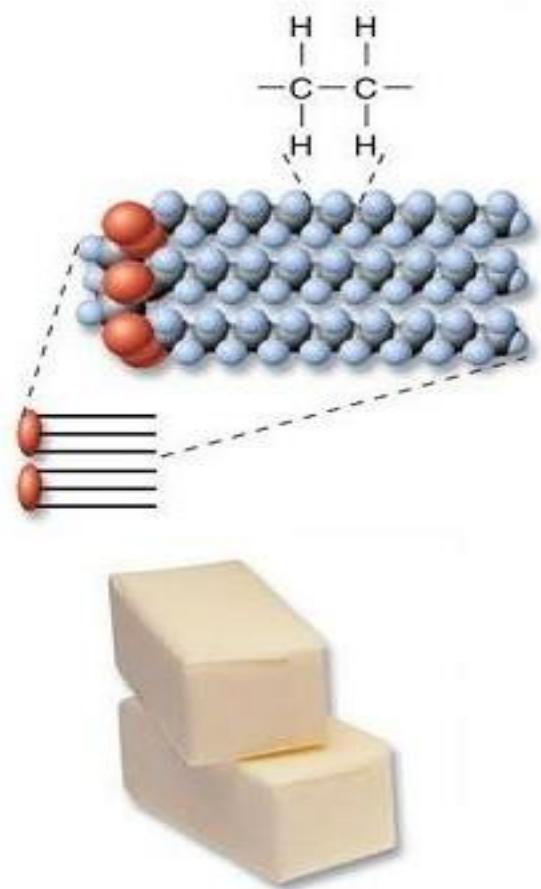

tristearin t.t. 72 °C

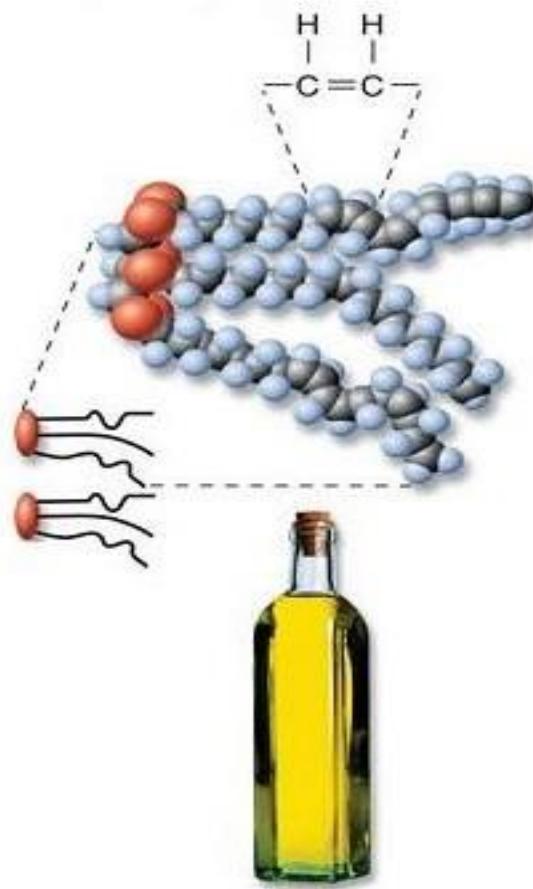

triolein t.t. -4 °C

masti - zasićene MK

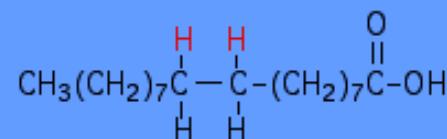
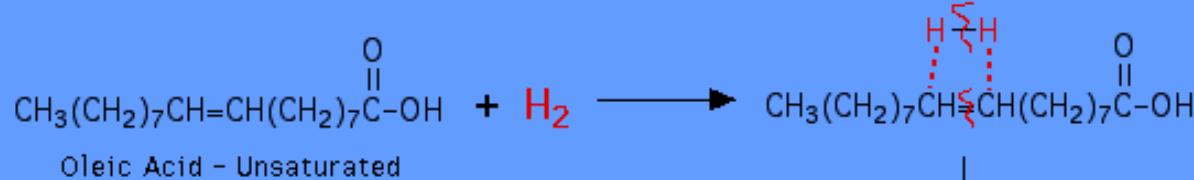

ulja - nezasićene MK

Kako iz ulja nastaje margarin

Hydrogenation of Oleic Acid

Stearic Acid - Saturated

C. Ophardt, c. 2003

Suncokretovo ulje

Bundeva Buča

Tikvan (praznoglav)

“Pokondirena tikva”

Jovan Sterija Popović

SAPONIFIKACIJA MASTI I ULJA

